

Sygn. akt IV Kzw 968/15

POSTANOWIENIE

Dnia 22 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach Wydział IV Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Mirosław Gajek

po rozpoznaniu w sprawie **A. K.**

zażalenia wniesionego przez obrońcę skazanej

na postanowienie Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 10.11.2015 r.

w przedmiocie **warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności**

na podstawie art. 437 § 1 kpk w zw. z art. 1 § 2 kkw

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 listopada 2015 roku Sąd Rejonowy w Kielcach umorzył postępowanie wszczęte na skutek wniosku obrońców skazanej A. K. o warunkowe zawieszenie w trybie art. 152 § kkw wykonania kary 2 lat pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem tego Sądu z dnia 2 lutego 2012 roku, w sprawie II K 233/07.

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd wskazał, iż wobec A. K. orzeczono karę 2 lat pozbawienia wolności, co na gruncie przepisu art. 152 § 1 kkw, w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r. wyklucza możliwość procedowania w przedmiocie warunkowego zawieszenia wykonania tej kary, bowiem jej wymiar przekracza 1 rok. Sąd podkreślił, iż oceny tej nie zmienia fakt, iż wyrok skazujący zapadł i uprawomocnił się w dniu 17.10.2013 r., a więc przed 1 lipca 2015 r., bowiem zgodnie z treścią art. 243 § 1 kkw, przepisy tego kodeksu stosuje się również przy wykonywaniu orzeczeń, które stały się wykonalne przed dniem jego wejścia w życie.

Powyższe orzeczenie zaskarżyli obrońcy skazanej, zarzucając mu obrazę przepisów prawa materialnego, tj.:

- 1) art. 4 § 1 kk – poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy przepis art. 152 § 1 kkw w poprzednim brzmieniu (przed 1 lipca 2015 r.) jest względniejszy dla skazanej;
- 2) art. 243 § 1 i 3 kkw poprzez jego błędne zastosowanie w sytuacji, gdy przepis ten odnosi się wyłącznie do wyroków, które zostały wydane przed wejściem w życie ustawy Kodeks karny wykonawczy.

Ponadto obrońcy zarzucili zaskarżonemu rozstrzygnięciu obrazę przepisów postępowania, tj. art. 22 § 1 kkw w zw. z art. 152 § 3 kkw, która mogła mieć wpływ na jego treść, poprzez niezawiadomienie obrońców o terminie posiedzenia, na którym wydano zaskarżone postanowienie – przez co zostało naruszone prawo skazanej do obrony. Obrońcy wnieśli o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego jej rozpoznania do Sądu Rejonowego w Kielcach.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie obrońców skazanej zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy umorzył postępowanie wykonawcze w przedmiocie wniosku obrońców A. K. o warunkowe zawieszenie wykonania wobec niej kary pozbawienia wolności w trybie art. 152 § 1 kkw, z uwagi na nowelizację w/w przepisu, który w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. umożliwia jego zastosowanie wyłącznie wobec osób skazanych, którym orzeczono karę pozbawienia wolności w wymiarze nie przekraczającym 1 roku. W ocenie Sądu I instancji, z uwagi na fakt, iż wobec A. K., wyrokiem w sprawie II K 233/07 orzeczona została kara 2 lat pozbawienia wolności, zawieszenie wykonania kary w trybie art. 152 § 1 kkw jest niemożliwe.

Nowelizacja obecnie obowiązującego przepisu art. 152 § 1 kkw, została wprowadzona Ustawą z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie z dniem 1 lipca 2015 r. Wskazany akt prawny nie zawiera przepisów intertemporalnych określających zasady stosowania ustawy nowej do orzeczeń, które zapadły i uprawomocniły się przed dniem jej wejścia w życie. Wyrok w sprawie II K 233/07, z mocy którego A. K. została skazana na karę 2 lat pozbawienia wolności zapadł w dniu 2 lutego 2012 r., a uprawomocnił się w dniu 17.10.2013 r. Jakkolwiek w świetle art. 243 § 1 kkw, przepisy tego kodeksu stosuje się również przy wykonywaniu orzeczeń, które stały się wykonalne przed dniem jego wejścia w życie, to jednak w ocenie Sądu Okręgowego, w tym konkretnym stanie faktycznym zastosowanie powinna mieć reguła wyrażona w art. 4 § 1 kk, nakazująca stosowanie w czasie orzekania ustawy względniejszej dla sprawy. Pojęcie czasu orzekania, o którym mowa w powyższym przepisie należy odnieść także do orzekania w postępowaniu wykonawczym. Zauważyć trzeba, że kodeks karny wykonawczy zawiera zarówno przepisy o charakterze procesowym, jak i materialnym. Przepis art. 152 § 1 kkw ma charakter ściśle materialny – stanowi on bowiem wyłącznie o przesłankach, które dopuszczają orzeczenie w danym zakresie, nie odnosząc się przy tym do kwestii proceduralnych. Fakt umiejscowienia przez ustawodawcę wspomnianego przepisu w kkw, nie zaś w kodeksie karnym, do którego ma zastosowanie ogólna reguła wyrażona w jego art. 4 § 1 - nie może wpływać na zróżnicowanie traktowania osób, do których dana instytucja prawa materialnego (w tym wypadku warunkowe zawieszenie wykonania kary) się odnosi. Odmienne założenie byłoby bezzasadne, gdyż de facto pozbawiałoby na etapie postępowania wykonawczego, możliwości posiłkowania się treścią art. 4 § 1 kk, zgodnie z którym, w czasie orzekania "(...) należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawy".

W tym miejscu należy odnieść się do przytoczonego przez obrońców w zażaleniu, wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 maja 2015 r. w sprawie SK 62/13. Orzeczeniem tym Trybunał stwierdził niekonstytucyjność przepisu art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 240, poz. 1431). Przepis ten przewidywał regułę intertemporalną, odnoszącą się m.in. do kolizji czasowej pomiędzy przepisami w brzmieniu dawnym i obecnie obowiązującym: "Przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się również przy wykonywaniu orzeczeń, które stały się wykonalne przed dniem jej wejścia w życie". Wobec takiego brzmienia przepisu, nakazującego bezwzględne stosowanie ustawy nowej, pojawił się problem, bowiem stwierdzono, że wejście w życie ustawy zmieniającej w pewnych wypadkach spowodowało skutki niekorzystne dla skazanych. W następstwie stwierdzenia niekonstytucyjności wspomnianego wyżej uregulowania (art. 10 ust. 1), do rozstrzygnięcia kolizji czasowej pomiędzy przepisami w brzmieniu poprzednio obowiązującym oraz w brzmieniu obowiązującym w czasie orzekania, zastosowanie znajdzie zatem "ogólna" reguła intertemporalna wyrażona w art. 4 § 1 k.k.

Jakkolwiek orzeczenie TK dotyczyło nowelizacji przepisów kkw z dnia 16 września 2011 r., nie zaś ustawy zmieniającej z dnia 20 lutego 2015 r. oraz wydane zostało na kanwie innej sytuacji prawnej, to jednak rozstrzyga ono istotny problem, wyłaniający się także w realiach niniejszej sprawy.

Wyrok w sprawie A. K. stał się wykonalny w 2013 roku, a więc pod rządami kodeksu karnego wykonawczego w ówczesnym brzmieniu, który w swoim przepisie art. 152 § 1 przewidywał możliwość warunkowego zawieszenia wykonania kary nieprzekraczającej 2 lat pozbawienia wolności. W obecnym brzmieniu ten sam przepis przewiduje taką możliwość jedynie w stosunku do kar pozbawienia wolności nieprzekraczających roku. Nie można jednak tracić z pola widzenia faktu, iż nowelizacja art. 152 § 1 kkw ściśle była związana ze zmianą przepisów kodeksu karnego, dotyczących warunkowego zawieszenia wykonania kary, zwłaszcza art. 69 § 1 kk. Wskazany przepis przewiduje

możliwość zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, orzeczonej w wymiarze nie przekraczającym roku, podczas gdy jego poprzednie brzmienie (przed 1 lipca 2015 r.) dawało możliwość zastosowania tej instytucji do kar nieprzekraczających 2 lat pozbawienia wolności. Jak wynika z powyższego, zmiana uregulowania, dotyczącego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności na etapie postępowania wykonawczego - jest więc immanentnie związana z nowelizacją przepisów kk, traktujących o zawieszeniu wykonania kary przez sąd karny na etapie postępowania sądowego. Skoro zatem, wobec skazanej orzeczono karę 2 lat pozbawienia wolności, co w chwili wydania i uprawomocnienia się wyroku skazującego upoważniało ją do skorzystania z dobrodziejstwa, o którym mowa w art. 152 § 1 kkw, to - biorąc pod uwagę przedstawioną powyżej logikę, a także treść powołanego wcześniej art. 4 § 1 kk - należy uznać, iż nie można skazanej tego uprawnienia obecnie pozbawić.

Ubocznie należy jedynie stwierdzić, że Sąd I instancji, wbrew dyspozycji art. 152 § 3 zd. 2 kkw, sprawę rozpoznał na posiedzeniu bez udziału stron. Tymczasem zgodnie z treścią powołanego przepisu, w posiedzeniu w przedmiocie warunkowego zawieszenia wykonania kary ma prawo wziąć udział m. in. prokurator, skazany oraz obrońca.

Reasumując powyższe, mając na uwadze przedstawioną w sprawie argumentację - nie zachodzi przeszkoda do merytorycznego rozpoznania wniosku obrońców skazanej, opartego na przepisie art. 152 kkw i dlatego też zaskarżone postanowienie nie może się ostać.

Sąd Rejonowy, przy ponownym rozpoznaniu sprawy przeanalizuje zatem istniejący w sprawie materiał dowodowy pod kątem spełnienia przesłanek wskazanych w art. 152 § 1 kkw. Ustalenia Sądu I instancji winny być zaś oparte nie tylko na wniosku obrońców, ale przede wszystkim na konkretnych dowodach, a także bazować na wyjaśnieniach skazanej, którą wraz z obrońcami należy zawiadomić o terminie posiedzenia sądu w tym przedmiocie.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak w dyspozytywnej części postanowienia.

Sędzia